

Filosofie jako permanentní kritika

Ladislav Hejdánek

jedná se o část původního dokumentu:

[2019](#)

- ♦ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 27. 2. 2019
- ♦ philosophical diary – record, Czech, origin: 27. 2. 2019

Filosofie jako permanentní kritika

Budeme-li filosofii chápat jako permanentní sebekritiku, vyhneme se tak sporům o to, co je základním a ne-napravitelným rysem filosofování, takže i takoví myslitelé, kteří filosofii a filosofování odmítají, se budou těžko vyhýbat naší eventuelní námitce, že jejich zdánlivá „nefilosofičnost“ je vlastně jejich filosofií; leda že by se rozhodli zamítnout a zavrhnout samu kritičnost. A navíc tak budeme s to zůstat v pradávném (Pythagorově) výkladu filosofie ne jako moudrosti, ale jako lásce k moudrosti, což můžeme za jistých předpokladů upravit jako lásku k pravdě. Tak jako podle Pythagory filosof může milovat moudrost, ale přesto se s moudrostí tu a tam i rozcházet, může se i myslitel milující pravdu tu a tam s pravdou minout, což se ovšem může podařit napravit, když to v kritickém přístupu k svému vlastnímu myšlení rozpozná (a případně to mohou rozpoznávat i jiní myslitelé, ovšem zase na základě svého kritického přístupu). Musíme si ovšem být vědomi toho, že takovéto chápání filosofie připouští i pluralitu různých filosofických přístupů a filosofií. Proto je zřejmé, že vlastní (obsahový) problém se nám pouze přesunul: nemusíme se už soustřeďovat na význam a smysl filosofie a filosofování vůbec, ale stojíme před úkolem vymezení té či oné filosofické disciplíny (Aristotelés ještě mluví u „vědě“, když ještě bez pojmenování uvádí filosofické téma TO ON HÉ ON; tato filosofická disciplína byla mnohem později nazvána „ontologií“).

(Praha, 190227-2.)